

ਨਾ ਹੀ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜੋ ਪਾਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵਾ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਕਿਸ਼ੋਰ ਨੇ "ਸੰਪੱਤੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਆਮ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਅਤੇ 21 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।

ਉਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਸਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਲਾਗਤ 300 ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ. ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ।

ਜੀ.ਡੀ. ਖੋਸਲਾ, ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ.ਅੱਗੇ

ਭਾਗਵਤ ਦਿਆਲ ਅਤੇ ਹੋਰ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1959 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 371-ਡੀ

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ (1894 ਦਾ I)-ਸੈਕਸ਼ਨ 9, 10 ਅਤੇ 11-ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ-ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ-ਕੀ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ- ਅਵਾਰਡ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਾ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਕੁਲੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ-ਕੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ-ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 9, 10 ਅਤੇ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਸੌਂਪ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਵਾਰਡ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਅਵੇਧ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਵੈਧ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕੁਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖੋਹ ਕੇ ਕਿਸੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਅਵੇਧ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

(ਨੋਟ- ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ., 1959, ਪੰਜਾਬ 1665. ਸੰਪਾਦਕ) ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 151 ਅਤੇ ਆਰਡਰ 47, ਰੂਲ 1, ਕੋਡ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਜੀ. ਡੀ. ਖੋਸਲਾ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 41-ਡੀ 1957 ਦੀ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। 8 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1959 ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ 23 ਫਰਵਰੀ, 1957 ਦਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਬਾਲਮੁਕੰਦ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੇਮ ਰਾਜ ਮਹਾਜਨ, ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਐਚ.ਐਸ. ਗੁਜਰਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ.-ਇਹ ਰਿਵਿਊ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਿੰਡ ਮਲਕਪੁਰ ਛਾਉਣੀ, ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ. ਸਥਿਤ ਮੁਬਾਰਕ ਬਾਗ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਇਸ ਬਾਗ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਮੁਰਾਰੀ ਸਿੰਘ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕੋਲੋਕਲਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, 23 ਫਰਵਰੀ 1957 ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣਾ ਅਵਾਰਡ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ। ਆਧਾਰ ਫਾਲਸ਼ੋ, ਜੇ., ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਰਕਟ ਕੋਰਟ, ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ., (ਹੁਣ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਮੈਂ) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਵਾਰਡ ਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਰਾਰੀ ਸਿੰਘ 23 ਫਰਵਰੀ, 1957 ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ 30 ਮਾਰਚ, 1957 ਨੂੰ 7 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਜਨਰਲ ਸ. ਸ਼ਿਵ ਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿਚ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਬਹਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਬੈਂਚ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਖੋਸਲਾ ਜੇ. ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ ਕਿ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਗਲਤੀ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁਰਾਰੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਐਵਾਰਡ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਅਤੇ

(1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 1959 ਪੰਜਾਬ 1445-1959 ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ. 544

ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿ ਸਾਡੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ। ਇਸਲਈ, ਅਸੀਂ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਝਿਜਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਗਲਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਉਹ ਸਾਡੀ ਗਲਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ।

ਫਿਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲਾਂ ਮੁਰਾਰੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਂਗ ਸੀਮਤ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਰਾਰੀ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ. ਅਫਸਰ ਹਨ। ਮਾਰਚ, 1957 ਵਿੱਚ, ਉਹ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(ਸੀ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 30 ਮਾਰਚ, 1957 ਨੂੰ ਉਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

"ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਰਾਰੀ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ., ਵਧੀਕ ਮਾਲ ਸਹਾਇਕ, ਦਿੱਲੀ, ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੈ। 7 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਾ"

ਮੰਨਿਆ ਕਿ 30 ਮਾਰਚ, 1957 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੁਰਾਰੀ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜੋ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਰਾਰੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ 23 ਫਰਵਰੀ, 1957 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਹ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦਿਨ ਅਵੈਧ ਸੀ।

ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਅਵੈਧ ਅਵਾਰਡ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉੱਥੇ ਨਿਰਮਾਤਾ- ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਇੱਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਹੁਣ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 9, 10 ਅਤੇ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਵਲ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਸੌਂਪ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਵਾਰਡ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਵਾਰਡ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਅਣ-ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵੈਧ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕੁਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਉਹ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖੋਹ ਕੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਅਵੈਧ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ- ਕਿਸੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਨਾਲ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਪੂਰਵ-ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਇੱਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵੈਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਅਵਾਰਡ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਅਵੈਧ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੈਧ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। *ਸਟ੍ਰਾਬੋਰਡ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰ., ਲਿਮਟਿਡ, ਬਨਾਮ ਗੁੱਟਾ ਮਿੱਲ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ (1)* ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਲੇਬਰ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ 5 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1950 ਤੋਂ

(1) 1953 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ., 439.

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਲੇਬਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1950 ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1950 ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1950 ਤੱਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1950 ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੇ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1950 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਅਵਾਰਡ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਸਲ ਮਿਤੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਨਿਰਣਾਇਕ 5 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1950 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1950 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਰਾਰੀ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ 23 ਫਰਵਰੀ, 1957 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੁਰਸਕਾਰ ਰੱਦ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ *ਮੇਜਰ ਸ. ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ, ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਆਦਿ (1957 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਐਨ. 476)* ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ *ਜਨਰਲ ਸ. ਸ਼ਿਵ ਦੇਵ ਸਿੰਘ* ਦੇ ਕੇਸ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੁਰਾਰੀ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਿਚਲੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਫਸੋਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 9, 10 ਅਤੇ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ- ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ

ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਰਗੇ ਕੇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ ਸਖ਼ਤ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਰਾਰੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਸ ਅਵਾਰਡ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਰਟੀਕਲ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਲਾਇੰਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 226 ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ *ਰਾਮਜੀ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ* (1958 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 828) ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਕੇਸ ਇਕਸੁਰਤਾ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਮੈਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਕੀਮ ਇੱਕ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਮੈਂ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਹੁਤ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਕੀਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਅਣਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, 23 ਫਰਵਰੀ, 1957 ਦਾ ਅਵਾਰਡ ਰੱਦ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਅਵਾਰਡ ਨਾ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਛੁਕ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਐਕਵਾਇਰ ਐਕਟ ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਵਾਰਡ ਰੱਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1944 ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ 2,75,000 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਐਕਵਾਇਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਕੀਮਤ 13,00,000 ਰੁਪਏ ਸੀ। ਮੁਰਾਰੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ 2,58,300 ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 1944 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਵਧੇਰੇ ਵਾਜਬ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ

ਇੱਕ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੁਰਸਕਾਰ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਪਰੈਲ, 1959 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਸੋਧ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਰਾਰੀ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ 23 ਫਰਵਰੀ, 1957 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਵਾਰਡ ਰੱਦ ਹੈ।

ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਜੀ.ਡੀ. ਖੋਸਲਾ, ਸੀ.ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਜੀ.ਡੀ. ਖੋਸਲਾ, ਸੀ.ਜੇ.

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਏ.ਐਨ. ਗਰੋਵਰ ਜੇ. ਅੱਗੇ

ਦੀਵਾਨ ਚੰਦ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਸ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 523-ਡੀ 1959 ਦੀ

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮ (1955)-ਨਿਯਮ 30 ਅਤੇ 31 - ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਸਨੀਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉਸਾਰੀ, ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਵਸਤੂ-ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ - ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇ।

1960

ਮਾਰਚ, 23

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।